

NÕUKOGU SOOVITUS,

9. juuli 2013,

milles käsitletakse Saksamaa 2013. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamuse Saksamaa stabiilsusprogrammi (2012–2017) kohta

(2013/C 217/09)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks komisjoni ettepaneku käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.

(2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta; ⁽²⁾ mõlemat dokumenti koos nimetatakse koonsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koonsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.

(3) Liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega luuakse sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil ning võimaldatakse kasutada kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, rõhutades eelkõige kindlat kavatsust saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid ja rakendada riigipõhiseid soovitusi.

(4) Nõukogu võttis 10. juulil 2012 vastu soovitusi ⁽³⁾ Saksamaa 2012. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Saksamaa stabiilsusprogrammi (2012–2016) kohta.

(5) 28. novembril 2012 võttis komisjon vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise 2013. aasta Euroopa poolaasta algust. 28. novembril 2012 võttis komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määruse (EL) nr 1176/2011 (makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta) ⁽⁴⁾ alusel vastu teise häiremehhanismi aruande, milles liikmesriikide hulgas, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida, ei nimetatud Saksamaad.

(6) Euroopa Parlament on kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97 nõuetekohaselt kaasatud Euroopa poolaasta raames toimuvasse ning 7. veebruaril 2013 võttis ta vastu resolutsiooni tööhõive- ja sotsiaalsete aspektide kohta 2013. aasta majanduskasvu analüüsis ja resolutsiooni 2013. aasta majanduskasvu analüüsi täiendamise kohta.

(7) Euroopa Ülemkogu kiitis 14. märtsil 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteetidid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärase majandusele laenu andmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegelda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.

(8) Saksamaa esitas 12. aprillil 2013 oma 2013. aasta riikliku reformikava ja 17. aprillil 2013 stabiilsusprogrammi ajavahemikuks 2012–2017. Selleks et võtta arvesse nende kahe programmi omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ Kehtivad 2013. aastal vastavalt nõukogu 22. aprilli 2013. aasta otsusele 2013/208/EL, liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (ELT L 118, 30.4.2013, lk 21).

⁽³⁾ ELT C 219, 24.7.2012, lk 35.

⁽⁴⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

- (9) Määruse (EÜ) nr 1466/97 kohasele stabiilsusprogrammile antud hinnangu põhjal on nõukogu seisukohal, et Saksamaa riigi rahandus on üldjoontes olnud usaldusväärne ning keskpika perioodi eelarve-eesmärk on saavutatud. Programmi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on realistlik. Stabiilsusprogrammi makromajanduslikud prognoosid on üldiselt kooskõlas komisjoni talituste 2013. aasta kevadprognoosiga nii 2013. ja 2014. aasta majanduskasvu tempo kui ka mustri osas ning ka komisjoni hinnanguga Saksamaa keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu määra kohta. Stabiilsusprogrammis visandatud eelarvestrateegia eesmärk on tagada endiselt vastavus keskpika perioodi eelarve-eesmärgile. Stabiilsusprogrammis kinnitatakse varasemat keskpika perioodi eesmärki, nimelt -0,5 % SKP-st. Keskpika perioodi eesmärk vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Saksamaa saavutas 2012. aastal eelarve struktuurse ülejäägi ja seega ka keskpika perioodi eesmärgi. Stabiilsusprogrammi kohaselt jääb (ümberarvutatud) ⁽¹⁾ struktuurne eelarvepositsioon 2013. ja 2014. aastal positiivseks, mis vastab üldjoontes komisjoni talituste 2013. aasta kevadprognoosile ning seega tekitab ruumi automaatsete stabilisaatorite vabaks toimimiseks. Saksamaa täitis 2012. aastal ka stabiilsuse ja kasvu pakti kulueesmärgi. Stabiilsusprogrammis esitatud teabe kohaselt ennustatakse, et võtmata arvesse kaalutusõiguse alusel võetud tulumeetmeid, ületab valitsemissektori kulude kasvumäär 2013. aastal kulueesmärki, kuid täidab seda 2014. aastal. Stabiilsusprogrammi kohaselt kavandatakse koguvõla vähenemist 80½ protsendini SKPst 2013. aastal ja seejärel selle jätkuvat vähenemist.
- Pärast ülemäärase puudujäägi kõrvaldamist 2011. aastal on Saksamaal üleminekuperiood seoses võlakriteeriumi täitmisega ning riik on teinud 2012. aastal märkimisväärseid edusamme võlakriteeriumi täitmise suunas. Stabiilsusprogrammi kavakohasel rakendamisel saavutab Saksamaa võlakriteeriumi täitmise vallas piisava edasiminekuga 2013. aastal ning võlakriteerium täidetakse üleminekuperioodi lõpus 2014. aastal. Üldiselt näivad puudujäägi ja võlaga seonduvad eesmärgid realistlikud.
- (10) Avaliku sektori tervishoiukulude ja pikaajalise hoolduse kulude tõhususe parandamise vallas on Saksamaa edasilükkumine olnud piiratud. Tervishoiusektoris ette elluviidud varasemad reformid ja ka selle aasta pikaajalise hoolduse reform ei näi olevat piisavad kulude oodatava tulevase kasvuga toimetulekuks. Saksamaa näib haridus- ja teaduskulude riikliku eesmärgi täitmisel püsivat graafikus, kuid võiks kaaluda kaugelepeürgivate jätkueesmärkide seadmist, et kõige innovatiivsematele majandusriikidele järele jõuda.
- (11) Saksamaa ei kasuta piisaval määral ära majanduskasvu soodustavaid tuluaallikaid. Vähendatud käibemaksumäära (praegu 7 %) kohaldatakse praegu üsna paljude kaupade ja teenuste suhtes ja seda võiks piirata, samuti võiks läbi vaadata käibemaksuhalduse, et suurendada tõhusust, parandada maksude kogumist ja võidelda maksupettustega. Korduvatelt omandimaksudelt saadav tulu on Saksamaal eriti madal (2011. aastal 0,5 % SKPst, samas kui see oli 1,3 % EL 27 riikides). See võib jätta ruumi munitsipaalsest kinnisvaramaksust (*Grundsteuer*) laekuva tulu suurendamiseks, eelkõige maksubaasi ümberhindamise kaudu.
- (12) Eelmise aasta soovituselt saati on tehtud teatavaid edusamme seoses põhiseaduse kohase tasakaalus eelarve reegli („võlapiduri“) rakendamisega. Siiski näib, et enamik liidumaid (*Länder*) vajab konkreetseid rakenduseeskirju, et tagada võlapiduri tõhus kohaldamine iga-aastase eelarvemenetluse raames.
- (13) Finantssektoris on tehtud suuri kohandusi ning tugevdatud on regulatiivset ja järelevalveametistiku. Riigiabi käsitlevad komisjoni otsused on jätkuvalt olnud liidumaa pankade (*Landesbanken*) ümberkorraldamise aluseks. Siiski näivad pangandussektoris eksisteerivat haldustõkked turu-põhisele konsolideerimisele, mis mõjutavad finantssektori üldist tõhusust.
- (14) Saksamaa on astunud vaid mõningaid samme kõrvaldamaks märkimisväärseid takistusi, millega seisab silmitsi leibkonna teine palgasaaja, ning täisajaga lapsehoiuteenuste ja pikapäevariühmadega koolide kättesaadavust tuleks veelgi parandada. Saksamaa on saavutanud mõningast edu ebasoodsas olukorras olevate inimeste haridusvõimaluste parandamisel, kuid kõik liidumaad peaksid jätkama kaugeleulatuvate jõupingutuste tegemist, et luua koolisüsteem, mis tagaks kõigile võrdsed võimalused. Seni on võetud väheseid poliitikameetmeid, et vähendada madalapalgaliste töötajate suurt maksukiulu. Tõhustada tuleks meetmeid pikaajaliste töötute tööturule integreerimiseks. Saksamaa peaks rohkem pingutama, et vähendada madalatelt palkadelt makstavaid kõrgeid makse ja sotsiaalkindlustusmaksleid. Täiendavaid pingutusi on vaja teha selleks, et tõhustada üleminekut teatavalt lepinguliikidelt (nt osalise tööajaga töö) jätkusuutlikumatele lepinguvormidele, et sel viisil ära hoida tööturu killustatust. Kuigi reaalpalgad jäävad ikkagi allapoole nende 2000. aasta tasemest, mis aitas struktuurselt vähendada töötuse määra 8 protsendilt 5,5 protsendile, on need sellest ajast alates dünaamiliselt kasvanud, mõjutamata negatiivselt konkurentsivõimet. Samal ajal on suurenenud palgaerinevused.

⁽¹⁾ Tsükliiselt kohandatud eelarvepositsioon ilma ühekordseid ja ajutisi meetmeid arvestamata, nagu komisjoni talitused on selle programmis esitatud teabe alusel ümber arvanud, kasutades ühiselt kokkulepitut meetodikat.

- (15) Saksamaa soovib hoida energiasüsteemi ümberkorraldamise majandusliku kogukulu minimaalsena. See on viinud esimeste kägakatsutavate tulemusteni, kuid kogukulud on jätkuvalt kasvanud ning ohud on endiselt suured ja endiselt võidakse astuda samme, mis osutuvad ebatõhusaks. Saksamaa teeb suuri jõupingutusi energiasüsteemide laiendamise kiirendamiseks. Riikliku energiapoliitika kooskõlastamine naaberriikide poliitikaga on aga ebapiisav.
- (16) Teenindussektori olukord ei ole 2012. aastaga võrreldes eriti muutunud ning teatavate kutsealadega seoses piiratakse endiselt tööturule sisenemist ja teenuste pakku-mist. Saksamaa peaks tegema senisest enam, et avada oma teenindussektor ning kaotada põhjendamatud piirangud ja tõkked tööturule sisenemisel, et alandada hinnataset ja muuta teenused madalama sissetulekuga rühmadele taskukohasemaks. Paljudes oskustööstustes, sealhulgas ehitussektoris, kehtib endiselt nõue omada ettevõtte juhtimiseks meister-oskustöölise sertifikaati (*Meisterbrief*) või samaväärset kvalifikatsiooni. Ehitussektori suhtes kohaldatakse ka äriliste teadaannete ja loamenetlusega seonduvaid piiranguid. Paljude kutseteenuste suhtes kehtivad ka nõuded seoses õigusliku vormi ja osalusega. Saksamaa peaks hindama, kas samu üldise huvi eesmärke oleks võimalik saavutada vähema reguleerimisega. Liidumaade reguleerimiskordade erinevused annavad alust arvata, et lisapingutustega oleks võimalik kindlaks määrata kõige vähem koormavad eeskirjad ning laiendada neid kogu riigile, vähendades niiviisi ettevõtlusega seonduvat bürokraatiat. Raudteesektoris valitseva konkurentsi tase endiselt madal. Riigihangete puhul on Saksamaa ametiasutuste poolt liidu riigihankeõiguse alusel avaldatud hanketeadete maksumus märkimisväärselt madal. Konkurentsi piirangute vastase seaduse läbivaatamisega seotud seadusandlik menetlus ei ole veel lõpule viidud. Jaemügisektoris piiravad planeerimismäärused suurel määral uute ettevõtjate turuletulekut.
- (17) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Saksamaa majanduspoliitikat. Hinnati riiklikku reformi-kava ja stabiilsusprogrammi. Hindamisel on arvesse võetud nende dokumentide asjakohasust Saksamaa eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–4.
- (18) Võttes arvesse kõnealust hinnangut, on nõukogu läbi vaadanud stabiilsusprogrammi ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige allpool esitatud soovitusel 1.
- (19) Komisjon on Euroopa poolaasta raames hinnanud põhjalikult ka kogu euroala majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitusel liikmesriikidele, kelle vääringuks on euro⁽²⁾. Riigina, kelle vääringuks on euro, peaks ka Saksamaa tagama kõnealuste soovitusel täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Saksamaal võtta ajavahemikus 2013–2014 järgmisi meetmeid:

1. Säilitada vastavalt plaanitudle usaldusväärne eelarveseisund, mis tagab programmiperioodil keskpika perioodi eelarveeesmärgi täitmise. Edendada majanduskasvu soosivat eelarvepoliitikat, tehes täiendavaid jõupingutusi avaliku sektori tervishoiukulude ja pikaajalise hoolduse kulude tõhususe parandamiseks, lõimides paremini hooldusteenuse tagamise ja pöörates senisest enam tähelepanu ennetamisele, rehabilitatsioonile ja iseseisvale elamisele. Parandada maksusüsteemi tõhusust ennekõike käibemaksubaasi laiendamise ja munit-sipaalse kinnisvaramaksu baasi ümberhindamisega. Kasutada kõigil valitsustasanditel olemasolevaid võimalusi suuremateks ja tõhusamateks majanduskasvu elavdavateks kuludeks kvalidusele ja teadusele. Viia lõpule võlapiduri ühetaoline rakendamise kõigis liidumaades, tagades õigeaegsed ja asjakohased kontrollimenetlused ning korrigeerimismehhanismid.
2. Säilitada tingimused, mis võimaldavad palgakasvul toetada sisenõudlust. Sel eesmärgil vähendada eelkõige madalapalga-liste töötajate kõrgeid makse ja sotsiaalkindlustusmakseid ning parandada ebasoodsas olukorras olevate inimeste haridusvõimalusi. Säilitada eelkõige pikaajalistele töötutele suunatud asjakohased aktiveerimis- ja integreerimismeetmed. Soodustada üleminekut mittestandardsetele töösuhetele (nt osalise tööajaga töö) jätkusuutlikumatele töösuhetele. Võtta meetmeid eelkõige leibkonna teise palgasaaja ja madala kvalifikatsiooniga töötajate tööstimulite ja tööalase konkurentsi-võime parandamiseks, ka eesmärgiga parandada nende sissetulekut. Sel eesmärgil kaotada leibkonna teise palgasaaja fiskaalsed demotiveerivad tegurid ning veelgi parandada täis-ajaga lapsehoiuteenuste ja pikapäevarühmadega koolide kättesaadavust.
3. Parandada energiapoliitika kooskõlastamist naaberriikidega ja hoida energiasüsteemi ümberkorraldamise kogukulu minimaalsena, eelkõige vaadates üle energiaeesmärkide saavutamiseks loodud energiapoliitika vahendite kulutõhususe ning jätkates jõupingutusi, et kiirendada riigisiseste ja piiriüleste elektri- ja gaasivõrkude laiendamist.

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

⁽²⁾ Vaata käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 97.

4. Võtta meetmeid konkurentsi täiendavaks stimuleerimiseks teenindussektoris, sealhulgas teatavate oskustööde – eelkõige ehitussektoris – ja kutseteenuste puhul, et tugevdada riigisiseseid majanduskasvu allikaid. Võtta kiireloomulisi meetmeid, et tublisti tõsta riigihankelepingute maksumust. Võtta vastu väljakuulutatud õiguslik reform ja seda rakendada, et parandada konkurentsiõiguse jõustamist ja vähendada konkrentsi piiranguid. Kaotada planeerimispiirangud, mis piiravad põhjendamatult uute ettevõtjate jaemüügisektorisse sisenemist. Võtta lisameetmeid, et kõrvaldada püsivad tõkked konkrentsile raudteeturul. Jätkata jõupingutusi pangandussektori konsolideerimiseks, sealhulgas parandades haldusraamistikku.

Brüssel, 9. juuli 2013

Nõukogu nimel
eesistuja
R. ŠADŽIUS